

IZ KOROŠKE OSREDNJE KNJIŽNICE NA RAVNAH

Miroslav Osojnik

Statistike nam po svoje izpričujejo rast in napredek matičnih in drugih splošnoizobraževalnih knjižnic v Sloveniji in po tem, hote ali nehote, tudi vrednotimo uspeh knjižnične dejavnosti v naši republici. O takih veselih ali manj veselih spoznanjih nam v svojih analizah skrbno poroča republiška matična služba, zanimivo pa bi bilo videti, kaj so matične (in druge) knjižnice storile, da bi po svojih najboljših močeh propagirale svojo dejavnost, širile bralno kulturo v vseh sredinah prebivalstva in se vključevale v širši kulturni utrip svojega področja. Koroška osrednja knjižnica — Študijska knjižnica — Ravne na Koroškem se je v letu 1979 vključila v taka prizadevanja tudi s temi izvirnimi načini in je morda vredno, da jih predstavimo širši slovenski javnosti.

Knjižnična dejavnost ob Vorančevih dnevih 1979

Vorančevi dnevi so kulturni dogodek, ki za Korošce skoraj ne potrebuje več komentarja, pa tudi slovenska javnost jih je že spoznala iz dnevnega časopisja. Koroška osrednja knjižnica pa se je tako vključila v slavje koroške dežele:

— 8. februarja smo v velikem salonu matične knjižnice razgrnili izbor najboljše slovenske lirike »*Sto let poetov naših dolg (od Prešerna do Župančiča in do novega roja)*«. Razstavo, ki je bila odprta vse dni do 17. februarja, si je ogledalo skoraj 2500 občanov.

— 16. februarja 1979 je ob tej razstavi izbrane pesniške tvornosti univerzitetni profesor dr. Boris Paternu predstavil »*Poglavje iz moderne slovenske lirike*«; nazorno in izredno zanimivo je orisal pesniški svet Svetlane Makarovičeve in Tomaža Šalamuna. Knjižnični prostori so bili pretesni za vse, ki so želeli prisluhniti predavanju. Drug ob drugem so bili dijaki, učitelji, delavci. Predavanje

sta organizirala Društvo koroških knjižničarjev in Slavistično društvo Koroške.

— Vorančeve dni je Koroška osrednja knjižnica sklenila 19. 2. 1979 z »*Liepo uro za Prežihovega Voranca*«, ki je bila predstavljena učencem, dijakom ter delavcem še do 26. februarja 1979. Ta »liepa ura« je bila predstavitev Vorančeve poti v sliki in besedi. Barvni diapozitivi hotuljskih postaj Vorančevega življenja so polno zaživel ob kasetofonskem zapisu po tekstu dr. Franca Sušnika. Tudi obisk ni bil ravno majhen: skoraj 1500 občanov si je ogledalo Vorančevo pot v sliki in besedi.

Delež matične knjižnice ob oktobrskih Vorančevih slavnostih

Tudi v jesenske Vorančeve slavnosti se je Koroška osrednja knjižnica polno in dejavno vključila. Knjižnični in muzejski delavci smo imeli prek poletja polne roke dela, da smo na terenu oskrbeli in izbrali primerno opremo za Prežihovo bajto (etnografski leseni ter platneni predmeti ipd.) in izbrali primerno dokumentarno (fotografsko in rokopisno) ter knjižno gradivo za literarnozgodovinski del spominskega muzeja. *Obnovljena Prežihova bajta* je bila svečano odprta 11. oktobra 1979. Najnujnejše informacije o Prežihovi bajti in o spomeniku nad njo smo podali v informativni zloženki.

Knjižnični delavci smo bili spremljevalci slovenskih pisateljev, udeležencev literarnega večera v Kotljah istega dne. Vse prispevke, prebrane na literarnem večeru, smo posneli na magnetofonski trak za našo fonoteko.

12. oktobra 1979 smo v Likovnem salonu odprli razstavo fotografij »*Srečanje s Prežihom*«. Idejni tvorec razstave je bil Tone Sušnik, ki je zares skrbno in tehtno razgrnil bogato gradivo in Vorančev lik pisatelja, revolucionarja in človeka osvetlil iz vseh razsežnosti.

Istega dne, 12. oktobra 1979, je ob 10. uri pričel zasedati plenum kulturnih delavcev OF slovenskega naroda ob svojem VII. sklicu na Ravnah. Tudi knjižnični delavci smo bili avtorji treh koreferatov, in sicer:

— Alojz Krivograd: Prežihovo politično delovanje od leta 1920 do 1930.

— Janez Mrdavšič: Utrinki iz spominov Marije Kuhar-Prežihinje.

— Miroslav Osojnik: Dolg dežele Vorancu.

Sedaj je dolg dežele velikemu rojaku bogato zaokrožen. Njegovo zapuščino hrani Koroška osrednja knjižnica v domoznanskem oddelku ter še naprej skrbno zbira vse sledi velikega imena. Knjižnico, Prežihovo bajto ter spomenik nad njo pa skoraj vsak dan obiščejo številni ljudje od blizu in daleč!

Akcija za širjenje bralne kulture

Akcija »*Iščemo zvestega bralca*«, ki se je porodila že pred tremi leti v sodelovanju z odborom za knjižničarstvo pri občinski zvezi kulturnih organizacij, tekla čez vse leto in se končala ob »mesecu knjige«, je zajela vseh deset splošnoizobraževalnih knjižnic v občini Ravne na Koroškem. Njen cilj je, da bi nam dobra knjiga postala potrebna in da bi si utrla še številnejše poti do ljudi. Sklep te akcije je bil 26. novembra 1979 pri Marinu v Šentanelu. Ta večer je bilo v Šentanelu pravo kulturno slavlje. Mitja Šipek je bral iz svoje knjige, zapeli pa so nam njegovi »šentanelški pavri«. Ob tej priložnosti je zveza kulturnih organizacij Ravne na Koroškem podelila priznanja zvestim bralcem in knjižničarjem. Dogodek je sledil dogodku in celoten utrip šentanelskega večera se je zlil v doživetje. Težko je opisati, kaj se je v nas godilo, ko smo poslušali ubrano in samosvoje petje »šentanelskih pavrov«, ko smo doživeli vznemirljivo srečanje z avtorjem in spoznali življenjske izkušnje, ki jih je nanzal Mitja Šipek v svoji »*Krivdi*« in »*Pvožlu*«. Navdušenje se nas je polastilo zlasti takrat, ko je kar 21 zvestih bralcev prejelo zaslužena priznanja in knjižna darila, devet knjižničarjev - volonterjev iz krajevnih splošnoizobraževalnih knjižnic pa bronaste, srebrne in zlate Vorančeve spominke za svoj delež kulturi te dežele.

Prav bi bilo, da bi se tako domače in sproščeno srečali še večkrat in da bi ta številnejša srečanja bila živ in jasen dokaz naše resnične potrebe po kulturnih vrednotah in še trdnejša vez med piscem in bralcem, med knjižničnim delavcem ter uporabnikom knjižničnega gradiva, med pevcem in poslušalcem!

Občni zbor društva koroških knjižničarjev

V sredo, 23. aprila 1980, so imeli člani Društva koroških knjižničarjev redni letni občni zbor v prostorih Koroške osrednje knjižnice — Študijske knjižnice — Ravne na Koroškem.

Dosedanji predsednik društva tovariš Alojz Pikalo je podal poročilo o delu društva ter poudaril, da je bila ena glavnih nalog

društva pridobivanje novih članov. Tako smo razposlali posebna vabila vsem knjižnicam in šolam v koroški krajini. Pred občnim zborom je društvo štelu 20 članov, sedaj pa jih šteje že 36. Iz občine Radlje ob Dravi je 5 članov, iz občine Dravograd sta 2, iz slovenjegraške občine jih je 8 in iz ravenske 21. Tudi šolskih knjižničarjev je dosti včlanjenih, saj jih je podpisalo pristopno izjavo kar 16. Ker je skoraj polovica članstva iz šol, smo delo naravnali tudi v to smer, sprejeli nekaj konkretnih sklepov in jih delno tudi uresničili. Vsem šolskim knjižnicam smo poslali katalog opravil, da bi lažje pokazali svoje delo ob sprejemanju aktov o nagrajevanju po delu. Šolam smo razposlali anketo, s katero smo želeli zvedeti, kaj si knjižničarji želijo izvedeti na seminarju, ki je bil 11. 2. 1978, na njem pa je tovarišica Marjana Kobe spregovorila o vlogi knjige v vzgojnoizobraževalnem procesu. Seminar je uspel.

Za društvo smo uredili še eno važno zadevo. Po registraciji smo lahko odprli svoj žiro račun, žal pa se nanj steka le članarina. S tem pa smo le uredili tudi finančno poslovanje društva.

29. in 30. maja 1978 smo izpeljali veliko nalogo, ko smo bili gostitelji pomladanskega plenuma DBS na Ravnah.

Še eno nalogo smo si zastavili, pa je še nismo do kraja izpeljali. Dali smo pobudo za ustanovitev aktiva za šolske knjižničarje. Zavod za šolstvo je to zamisel podprl ter predlagal, da se aktiv ustanovi za vso koroško krajino.

Omejiti velja še živahno razpravo, ko so člani društva ugotovili, da bi lahko tudi v medobčinskem merilu pričeli še bolj plodno in tesno sodelovati, kar bi ustvarilo večjo regijsko prisotnost in poživilo delo društva.

Sedanji odbor je sprejel pohvalo za opravljeno delo in z njo tudi razrešnico. V novi izvršni odbor smo izvolili tele člane:

— predsednica: Hedvika Brvar, Koroška osrednja knjižnica Ravne na Koroškem,

— podpredsednica: Marija Močilnik, Knjižnica Ksaverja Meška Slovenj Gradec,

— tajnik: Miroslav Osojnik, Koroška osrednja knjižnica Ravne na Koroškem,

— blagajničarka: Metka Boštjan, Koroška osrednja knjižnica Ravne na Koroškem,

— Člani:

Katica Jeseničnik, Osnovna šola Dravograd,

Vlada Praprotnik, Osnovna šola Radlje ob Dravi,

Ivan Jelenko, Splošnoizobraževalna knjižnica Mežica.

Tak pa je novi nadzorni odbor društva:

— Alenka Valtl, Knjižnica Ksaverja Meška Slovenj Gradec,
— Alojz Pikalo, Koroška osrednja knjižnica Ravne na Koroškem,

Zofija Kristan, Osnovna šola Koroški jeklarji, Ravne na Koroškem.

Člani društva so se na zboru pogovorili še o morebitnem spoznavnem srečanju društva, o možnostih pridobivanja sredstev za delo, o zadevi kataložnih listkov na osnovni šoli Koroški jeklarji, o pridobivanju novih članov ter sklenili, da bo podroben program za delo sestavil novi izvršni odbor društva na svoji prvi seji.

»OBVESTILA«

Koroške osrednje knjižnice — Študijske knjižnice — Ravne na Koroškem

Znano je, da knjižnični delavci nimamo ravno velikih možnosti, da bi lahko sproti in tekoče objavljali sezname knjižnih novitet ter tudi drugače obveščali javnost o svojem delovanju. Prav zato se je delovna skupnost Koroške osrednje knjižnice — Študijske knjižnice — Ravne na Koroškem odločila, da bo pričela izdajati lastna »Obvestila«. Sad takih prizadevanj so tri številke »Obvestil«.

Decembra 1979 je izšla prva številka, ki je spregovorila »o knjižnični mreži, splošnoizobraževalnih in šolskih knjižnicah v občini Ravne na Koroškem«. Junija lani se je namreč končalo štiriletno obdobje, v katerem smo iz sredstev samoprispevka zgradili nekatere objekte, ki smo jih potrebovali. Česar nismo uspeli dokončati, je ostalo na prvih mestih nove prednostne liste za obdobje 1979 do 1982. Preudarni krajanji so v nekaterih novih objektih že namenili prostor tudi sodobni splošnoizobraževalni knjižnici (družbeni dom na Prevaljah, obnovljena mestna hiša na Ravnah, kulturni dom v Črni na Koroškem). Kmalu bodo prišli na vrsto tudi drugi objekti in zastavlja se nam vprašanje, kako bodo krajanji obravnavali knjižnico, koliko prostorov in kake prostore ji bodo namenili. Dolžnost matične knjižnice je, da zaščiti interese knjižničarstva, zato se je odločila, da posveti prvo številko svojega glasila tej problematiki. Zbrala jo je z namenom, da se hkrati obrne na vse prizadete dejavnike, da poenoti akcijo in skrajša čas, ki bi bil potreben za dogovarjanje z vsakim posebej. Kajti storili bi nepopravljivo napako, če sedaj, ko investitorji že naročajo načrte za adaptacije in novogradnje družbenih objektov, ne bi opozorili na te stvari in jih dorekli ter uskladili z dogovorjenimi standardi s področja knjižničar-

stva ter z dejanskimi potrebami vseh krajev in krajanov v občini Ravne na Koroškem.

Januarja 1980 smo izdali drugo številko in v njej razgrnili »delovni načrt za leto 1980«, ki je zajel matično knjižnico, mrežo splošnoizobraževalnih knjižnic v občini Ravne na Koroškem ter knjižnični notranji organizacijski enoti Delavski muzej in Likovni salon. Zadnje strani so bile namenjene stabilizacijskim ukrepom in planu razporejanja dohodka v letu 1980.

Marca 1980 je izšla tretja številka, ki je spregovorila »o delu in načrtih muzeja ter o vprašanjih muzejskih dejavnosti in proučevanju preteklosti ravenske občine in koroške krajine«.

Vsi vemo, da je potrebno na knjižničnem področju še marsikaj storiti in urediti. Namen naših lastnih »Obvestil« je, da bi sproti opozarjala na to in tako obveščala vse dejavnike v občini o tej važni dejavnosti posebnega družbenega pomena. Le tako bo njihov obstoj upravičen.